CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

PORADNIK PRAWNY

SAMOZATRUDNIENI

Autor: adwokat Marek Maślanka

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Sosnowiec

Szanowni Państwo,

W czasie kryzysu związanego z panującą epidemią COVID-19 szczególna rola przypada organizacjom pozarządowym. Niezmiernie ważne jest nasze zaangażowanie i empatia wobec osób, które nie potrafią same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. W tym szczególnym czasie chcemy ułatwić dostęp do pomocy prawnej i obywatelskiej, albowiem zmian jest dużo i dotyczą wielu sfer życia, m.in. zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, podatków, pracy, szkół i urzędów.

Aby sprostać tym wszystkim wyzwaniom uruchomiliśmy w ramach nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej internetową kampanię informacyjną #dogmapomoc. Codziennie na naszym profilu na Facebooku mogą Państwo uzyskać wiele istotnych informacji pomocnych w odnalezieniu się w tej trudnej sytuacji.

Oddajemy więc w Państwa ręce poradnik dla samozatrudnionych, w którym znajdą Państwo najważniejsze informacje na temat świadczeń przewidzianych w „Tarczy Antykryzysowej", z których mogą skorzystać także przedsiębiorcy niezatrudniający pracowników. W poradniku omówione zostały najważniejsze mechanizmy wsparcia zgodnie ze stanem prawnym na dzień 12 lipca 2020 r. Z narzędzi tych, oprócz zwolnienia ze składek na ZUS, mogą korzystać polscy przedsiębiorcy. Zasady udzielenia wsparcia różnią się od siebie, dlatego warto dokładnie zapoznać się z każdym ze świadczeń.

Nasz zespół to grupa profesjonalistów - radców prawnych, adwokatów, prawników, doradców obywatelskich, mediatorów, ekonomistów a zarazem ludzi aktywnych, zaangażowanych, odpowiedzialnych i empatycznych, otwartych oraz kreatywnych, którzy dostrzegają w tym trudnym okresie potrzebę niesienia pomocy.

W przypadku pytań oraz potrzeby uzyskania porady prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego prowadzonych przez nasze Stowarzyszenie, których wykaz znajduje się na stronie internetowej: **www.dogma.org.pl**

Gwałtowne rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 i rozwój światowej pandemii doprowadziły do wybuchu pierwszego od 2008 roku globalnego kryzysu gospodarczego. Wielu z nas stanęło przed widmem bankructwa. Niezbędne okazało się więc wprowadzenie rozwiązań chroniących płynność finansową przedsiębiorstw i miejsca pracy. W odpowiedzi na te potrzeby wprowadzone zostały programy pozwalające na zdobycie finansowania w tym trudnym okresie.

Świadczenie postojowe

WARUNKI PRZYZNANIA ŚWIADCZENIA POSTOJOWEGO

Świadczenie postojowe przysługuje osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobom wykonującym: umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług albo umowę o dzieło, czyli umowę cywilnoprawną. Ponadto osoby te nie mogą podlegać ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu, np. umowy o pracę, poza ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Istotnym warunkiem uzyskania świadczenia jest zamieszkiwanie w Polsce i posiadanie statusu obywatela polskiego, obywatela państw Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Konfederacji Szwajcarskiej, posiadającego prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium RP lub status legalnie przebywającego na terytorium RP cudzoziemca.

Obywatelka Ukrainy, która mieszka na terenie Polski i posiada również prawo stałego pobytu na terytorium RP, w całości wykonuje swoją pracę w ramach umowy zlecenia, którą zawarła przed dniem 1 kwietnia 2020 r. U przedsiębiorcy, gdzie zatrudniona była Ukrainka, wystąpił przestój w prowadzeniu działalności spowodowany pandemią koronawirusa. W kwietniu kobieta uzyskała przychód w wysokości 2700 zł. W maju firma złożyła wniosek o świadczenie postojowe. Pracownica otrzymała świadczenie postojowe w kwocie 2080 zł.

Podstawowym warunkiem przyznania świadczenia postojowego jest wystąpienie w następstwie COVID-19 przestoju w prowadzeniu działalności przez samozatrudnionego lub przez zleceniodawcę/ zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna.

Aby uzyskać świadczenie postojowe samozatrudnieni muszą prowadzić działalność przed 1 kwietnia 2020 r. Świadczenie to przysługuje zarówno przedsiębiorcom, którzy zawiesili działalność po 31 stycznia 2020 r., jak i dla tych, którzy jej nie zawiesili i których przychód z prowadzenia działalności uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc. Przepisów tych nie stosuje się natomiast do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, do których mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i które korzystały ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług.

Osoby wykonujące umowy cywilnoprawne, mogą złożyć wniosek o świadczenie, jeżeli umowa została zawarta przed 1 kwietnia 2020 r., a przychód z tej umowy uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie, nie był wyższy od 300 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez prezesa GUS obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

WNIOSEK O USTALENIE PRAWA DO ŚWIADCZENIA

Aby uzyskać świadczenie należy złożyć wniosek o ustalenie prawa do postojowego. W przypadku osoby wykonującej umowę cywilnoprawną wniosek ten składany jest za pośrednictwem odpowiednio zleceniodawcy lub zamawiającego.

Wnioski o świadczenie postojowe mogą być składane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii.

Odmowa prawa do świadczenia postojowego następuje w drodze decyzji. Od decyzji odmownej przysługuje odwołanie do właściwego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA POSTOJOWEGO

Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. Świadczenie otrzymać można nie więcej niż trzykrotnie, z zastrzeżeniem. W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wynosi mniej niż 50% k woty minimalnego wynagrodzenia z a pracę obowiązującego w 2020 r. świadczenie postojowe przysługiwać będzie w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych.

Osobie prowadzącej działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i która korzystała ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług, świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. nie więcej niż trzykrotnie.

Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla samozatrudnionego

WARUNKI PRZYZNANIA DOFINASOWANIA

Jednym z kolejnych rozwiązań przewidzianych w „Tarczy Antykryzysowej" dla przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i niezatrudniających pracowników, jest dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Samozatrudniony może ubiegać się o tę pomoc w razie spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych roku

poprzedniego. Za miesiąc uważa się także 30 następujących po sobie kolejno dni, w przypadku, gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, czyli w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

WNIOSEK O DOFINASOWANIE

Przed złożeniem wniosku, należy szczegółowo przeanalizować swoją sytuację finansową pod kątem wysokości poniesionej straty. Wysokość przyznanego dofinansowania uzależniona jest bowiem od wysokości spadku obrotów, tj.:

a) samozatrudniony może otrzymać dofinansowanie w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznego (1300,00 zł; w okresie trzech miesięcy – 3900,00 zł) w przypadku spadku obrotów gospodarczych o co najmniej 30%;

b) samozatrudniony może otrzymać dofinansowanie w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia (1820,00 zł; w okresie trzech miesięcy – 5460,00 zł) w przypadku spadku obrotów gospodarczych o co najmniej 50%;

c) samozatrudniony może otrzymać dofinansowanie w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia (2340,00 zł, w okresie trzech miesięcy – 7020,00 zł) w przypadku spadku obrotów gospodarczych o co najmniej 80%.

Podmiot starający się o pieniądze składa wniosek o dofinansowanie do powiatowego urzędu pracy – właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej – poprzez platformę Praca.gov.pl lub bezpośrednio w urzędzie. Wniosek należy złożyć po ogłoszeniu naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.

We wniosku o przyznanie dofinansowania przedsiębiorca oświadcza o:

1. wystąpieniu u niego spadku obrotów gospodarczych w określonej wysokości;

2. braku przesłanek do ogłoszenia upadłości;

3. o niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.;

4. przeznaczeniu dofinansowania na koszty prowadzenia działalności gospodarczej.

Powyższe zaświadczenia, przedsiębiorca składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Wsparcie może zostać przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, począwszy od miesiąca złożenia wniosku. Rada Ministrów może jednak, w drodze rozporządzenia, przedłużyć ten okres w celu przeciwdziałania COVID-19, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane. Po otrzymaniu wsparcia, przedsiębiorca zobowiązany jest do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który została mu przyznana pomoc. Istotne jest, że przychód wynikający z otrzymania takiego świadczenia wolny jest od podatku dochodowego od osób fizycznych oraz nie podlega wliczeniu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

ZAKAZ FINASOWANIA TYCH KOSZTÓW Z RÓŻNYCH FORM POMOCY PUBLICZNEJ

Co bardzo istotne przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych. Jeżeli więc samozatrudniony np. skorzysta w ramach pakietu tarczy antykryzysowej ze świadczenia postojowego, nie będzie mógł wówczas ubiegać się o dofinansowanie do kosztów działalności gospodarczej.

W okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2020 r. łączne obroty przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność budowlaną, który nie zatrudnia pracowników, wyniosły 40 tys. zł. W analogicznym okresie w roku ubiegłym osiągnął on obroty w wysokości 60 tys. zł. Spadek obrotów wyniósł zatem 40 %. W związku z tym przedsiębiorca jest uprawniony do otrzymania dofinansowania do kosztów prowadzenia działalności w wysokości 1300 zł miesięcznie, maksymalnie 3900 zł - za okres trzech miesięcy.

Mikropożyczka ze środków Funduszu Pracy

WYSOKOŚĆ I PRZEZNACZENIE MIKROPOŻYCZKI

Mikropożyczka może zostać przyznana w wysokości do 5000 zł i służyć ma pokryciu bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej

takich jak, np. podatki, czynsz najmu lokalu, zakup środków trwałych służących prowadzeniu działalności (komputery, maszyny).

WARUNKI PRZYZNANIA MIKROPOŻYCZKI

Mikropożyczka może zostać przyznana tylko i wyłącznie mikro-przedsiębiorcom. Zgodnie z ustawą - Prawo przedsiębiorców (do której odwołuje się specustawa covidowa), mikroprzedsiębiorca to taki przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełnia jednocześnie dwa warunki:

- zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartość w złotych - 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

Przedsiębiorca zatrudnia czterech pracowników. Roczny obrót przedsiębiorstwa wynosi 2,5 mln euro. Ze względu na wysokość obrotów nie może on być uznany za mikro-przedsiębiorcę, a zatem nie kwalifikuje się do otrzy-mania wsparcia.

Co bardzo istotne mikropożyczka jest również przeznaczona dla tych przedsiębiorców, którzy nikogo nie zatrudniają.

Pożyczkę mogą otrzymać jedynie mikroprzedsiębiorcy, którzy prowadzili działalność przed 1 kwietnia 2020 r. Wsparcie wypłacane jest jednorazowo ze środków Funduszu Pracy na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą, reprezentowanym przez dyrektora powiatowego urzędu pracy a przedsiębiorcą. Wniosek powinien zostać złożony w powiatowym urzędzie pracy, właściwym ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej. Wniosek składa się drogą elektroniczną przez portal www.praca.gov.pl. Jak już wyżej wskazano maksymalna kwota pożyczki wynosi 5000 zł, a jej oprocentowanie jest stałe w skali roku i wynosi 0,05 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski. Wprawdzie okres spłaty nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy, jednak regulacja ustawowa przewiduje trzymiesięczną karencję spłaty kapitału wraz z odsetkami, a przepisy

specustawy o COVID-19 dają Radzie Ministrów uprawnienie do przedłużenia okresu spłaty pożyczki w drodze rozporządzenia.

Co istotne, istnieje możliwość całkowitego umorzenia pożyczki. Zgodnie z przepisami specustawy covidowej, pożyczka wraz z odsetkami podlega umorzeniu, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. Ostatnia nowelizacja specustawy zlikwidowała obowiązek składania wniosku o umorzenie pożyczki. Obecnie jedynym warunkiem umorzenia jest prowadzenie działalności przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. Organy same sprawdzą czy warunek ten został spełniony, poprzez dostęp do odpowiedniego rejestru przedsiębiorców.

Zwolnienie ze składek na ubezpieczenie i fundusze

WARUNKI PRZYZNANIA ZWOLNIENIA ZE SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE I FUNDUSZE

Na wniosek płatnika składek można uzyskać zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek (ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusze: Pracy, Solidarnościowy, Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Emerytur Pomostowych), należne za okres od 1 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r.

Do zwolnienia ze składek samozatrudnionego, który opłaca składki wyłącznie na własne ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne może dojść, jeśli prowadził on działalność przed dniem 1 kwietnia 2020 r. oraz

a) przychód z jego działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. oraz

b) dochód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, nie był wyższy niż 7000 zł.

Przedsiębiorca prowadzący jednoosobowo warsztat samochodowy opłaca składki wyłącznie na własne ubezpieczenie – nikogo nie zatrudnia. Prowadzi on działalność od 15 sierpnia 2019 r. W marcu 2020 r. uzyskał przychód w kwocie 19 000 zł, a jego dochód wyniósł 6500 zł. Przedsiębiorca spełnia więc kryteria (jego dochód nie przekracza kwoty 7000 zł), dlatego uzyska zwolnienie ze składek ZUS za okres od 1 marca do 30 kwietnia 2020 r.

WNIOSEK

Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., zwany dalej "wnioskiem o zwolnienie z opłacania składek", należy złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r.

ZWOLNIENIE W PRZYPADKU ULGI NA START

Ustawa zakłada również możliwość zwolnienia ze samych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 1 kwietnia 2020 r. do 31 maja 2020 r. w stosunku do przedsiębiorców, którzy korzystają z ulgi na start. Tacy przedsiębiorcy mogą skorzystać ze zwolnienia ze składki zdrowotnej, jeżeli rozpoczęli prowadzenie działalności przed 1 kwietnia 2020 r., a przychód uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie, nie jest wyższy niż 15 681 zł. Jeśli jednak przychód ten będzie wyższy, możliwość skorzystania z pomocy uzależniona będzie od tego, czy w tym samym czasie dochód nie był wyższy niż 7000 zł.

Sama ulga na start polega na tym, że w przeciągu sześciu miesięcy od rozpoczęcia działalności gospodarczej przedsiębiorcy nie mają obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i podlegają tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Prawo do korzystania z tego rodzaju wsparcia mają te osoby, które podejmują działalność po raz pierwszy albo podejmują ją po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej zawieszenia lub zakończenia.

Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA” jest jedną z wiodących organizacji pozarządowych, która od 16 lat realizuje szereg inicjatyw obywatelskich nakierowanych na poszerzenie świadomości prawnej społeczeństwa oraz dostępu do bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich.

Od 2016 roku Stowarzyszenie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. W ciągu 4 lat udzielono ponad 30 tys. porad osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niejednokrotnie pozbawionym środków finansowych na skorzystanie z profesjonalnej pomocy prawnej na rynku usług prawniczych. Obecnie w ramach statutowej działalności Stowarzyszenie współpracuje z ponad 60 prawnikami, radcami prawnimi, adwokatami, doradcami obywatelskimi oraz mediatorami, specjalizującymi się w różnych dziedzinach prawa.

W roku 2020 pełnimy dyżury w 46 Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Obywatelskiej na terenie województwa śląskiego i mało-polskiego.

Wykaz punktów znajduje się na: **www.dogma.org.pl**

Masz pytania, wątpliwości?
Obawiasz się o swoje prawa?
Skontaktuj się z nami!

CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ:

Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego "DOGMA"

40-074 Katowice, ul. Raciborska 48 lok. 2
tel. 32 557 51 83
tel. 514 797 671
e-mail: stowarzyszeniedogma@gmail.com
www.dogma.org.pl
NIP: 634-25-05-321 REGON: 278130684 KRS: 0000175368

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl
Sosnowiec